

ከዮናታን (ኖርዌይ) የተላከ እ-ጦማር:-

ለእግዚአብሔር መንግሥት ኢትዮጵያ አገልጋይ፡
ንቡረ እድ ኤርምያስ ከበደ ወልደ-ኢየሱስ፤

ስለተደረገልኝ ኹሉ እግዚአብሔርን እና ቅድስት እናቱን እያመሰገንሁ፡
እርስዎንም፡ “እግዚአብሔር ይስጥልኝ!” እላለሁ። ፈጣሪ ፈቅዶ፡ አንድ ቀን፡ በአካለ
ሥጋ እንድንተያይ ያደርግ ዘንድ እለምነዋለሁ። በየጊዜው ለሚጽፉልኝ ሰፊ ሐተታ፡
አኹንም ሳላደንቅ አላልፍም። እንዲሁ፡ ባለዎ ጊዜ ኹሉ፡ የተልእኮ ምክርዎን
ቢለግሁኝ፡ ደስ ይለኛል።

ለዛሬ የማቀርብልዎ ጥያቄ፡ “ኢትዮጵያ” ለሚለው ቃል፡ ትርጉሙን
እንዲሰጡኝ ነው፤ ምክንያቱም፡ “የተቃጠለ ፊት” ማለት ነው!” የሚል ስላነበብሁ፡
ይህ፡ ምን ያህል እውነት እንደኾነ ለማወቅ ካለኝ ጉጉት የተነሣ ነው፡ የጻፍሁልዎት።

ለዚህ ለዮናታን ጥያቄ፡ የተሰጠ መልስ:-

ባዕዳን በፈጠሩት ይትበሃል ምክንያት፡ “ኢትዮጵያ” ስለሚለው የስያሜ ቃል፡
የተሰጠውን የተለያየ ትርጓሜ፡ እርስዎ፡ አኹን፡ ያነበቡትን ጭምር፡ እኛ
አንቀበለውም። ስለዚህ ቃል፡ የእኛ መሠረታዊ አቋም፡ ከዚህ የሚከተለው ነው፡-

“ኢትዮጵያ” የሚለው ስም፡ አስቀድሞ፡ በእግዚአብሔር መልአክ
ተነግሮ፡ ለመጀመሪያው መልአክ ጼዴቅ፡ በወላጆቹ የተሰጠ ስያሜ ነው። ይህም ሰው፡
ከእርሱ የቀደሙትን፡ ኹለቱን፡ ማለትም፡ ፩ኛ፡ የአዳምንና የሔዋንን፤ ፪ኛ፡ የኖላን
ቅዱሳት ቃል ኪዳናት፡ ከኖላ የተረከበውና ‘መልአክ ጼዴቅ (እውነተኛ ንጉሥ)’ በሚል
የማዕርግ ስም ከብሮ የነበረው፡ የእግዚአብሔር አማኝና አገልጋይ (ካህን)፤
ኢየሩሳሌምንም የቆረቆረው፡ የሰላም ንጉሥ ነው። “ስምን፡ መልአክ ያወጣዋል!”
የምንለው ዘይቤ፡ ዛሬ፡ ከእኛ የደረሰው፡ በዚያን ጊዜ በጀመረውና ሲያያዝ በወረደው
ባህል መሠረት መኾኑ ሊታወቅ ያስፈልጋል።

ከዚህ “ኢትዮጵያ” ከሚለው መጠሪያ ስም፡ የተገኘው፡ “ኢትዮጵያ”
የሚለው መታወቂያ ቃል፡ ግእዝ ሲኾን፡ ኢትዮጵያኛው፡ “ጦቢያ” ይባላል፤
“ጦቢት” የሚለውም ስም፡ ከዚህ የወጣ ነው። የዚህ “ጦቢያ” የሚለው ቃል
ትርጉም፡ “ማለፊያ፤ መልአክ መልአካም” ማለት ነው። ስለዚህ፡ “ኢትዮጵያ” ማለት፡
“አዳም” እንደሚለው የስም ትርጓሜ፡ “ያማረ፤ የተዋበ፤ መልአክ መልአካም” ማለት
ነው።

ከዚህም ጋር፡ “የፍጥረት ኹሉ፡ ሥር መሠረት ባሕርይ” ያለው ለማለት፡ “ጠባይዕ” ከሚለው የግእዝ ዘር የተገኘው፡ “ጠባይ” የሚለው ቃል፥ እንዲሁም፡ ደግሞ፡ “የሌሊቱ ጨለማ አልፎ፡ የመዓልቱ ብርሃን መጣ! ...የክረምቱ ዝናም አልፎ፡ የዓመቱ ፀሐይ ወጣ!” ለማለት፡ “ነጋ! ወገግ አለ!” የሚል ትርጉም ካለው፡ “ጸብሐ” ከሚለው የግእዝ ቃል የተገኘውን “ጠባ!” የሚለውን፡ በመከተል፡ “ቀኑ ጠባ!...መስከረም ጠባ!” የሚሉት ዘይቤዎቻችን፡ ከዚህ፡ “ጦቢያ = ኢትዮጵያ” ከሚለው ቃል ጋር የተሳሰረ የትርጉም ሓረግ እንዳላቸው ይታያል።

የፊቱ መልክ፥ ወይም፡ የቆዳው ቀለም፡ ነጭ የኾነውን ኹሉ፡ እኛ፡ “ፈረንጅ!” እንደምንል፡ “ግሪኮችም፡የኢትዮጵያዊውን የጠይምነት፥ ወይም፡ የቀይ ዳማ መልክ፥ ወይም፡ የቆዳ ቀለም፡ በቀላሉ ለመግለጽ ሲሉ፡ በቋንቋቸው የሌለውን፡ ይህንኑ፡ ‘ኢትዮፕስ’ የሚለውን፡ ኢትዮጵያኛ ቃል፡ በቀጥታ ወስደው፡ ‘የተቃጠለ ፊት’ በማለት፡ ተጠቅመውበታል!” ማለቱ ያስኬዳል። “ኢትዮጲስ”፡ “‘ዓሣ በላተኞች’ የሚል ትርጉም ካለው፡ ‘ኢችትዮፋጊ’ ከሚለው ቃላቸው የተገኘ ነው!” የሚሉም አሉ። (ዐዲስ ያማርኛ መዝገበ ቃላት፤ ደስታ ተ.ወ. ገጽ ፭፻፴፪-፯።)
